

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An Ardteistiméireacht 2011

**Aistriúchán
Ar Scéim Mharcála**

Tíreolaíocht

Ardleibhéal

Agus breithniú á dhéanamh ar an scéim mharcála seo, ba cheart aird a bheith ar an méid a leanas:

Braitheann na sonraí a theastaíonn in aon cheist ar an gcomhthéacs agus ar an mbealach a gcuirtear an cheist agus ar an líon marcanna a sannadh don fhreagra sa scrúdpháipéar. Ar an ábhar sin, d'fhéadfadh riachtanais agus leithdháileadh marcanna athrú ó bhliain go bliain.

CUID A hAON – CEISTEANNA GEARRFHREAGRA – 80 MARC

Freagair **DEICH** gceist.

Tá na ceisteanna go léir ar aon mharc.

FREAGAIR NA CEISTEANNA SEO SNA SPÁSANNA ATÁ ANN DÓIBH

10 gcinn ar bith de na ceisteanna @ 8 marc an ceann.

Gach ceist:

Ceithre chuid @ 2 mharc an ceann

Ocht gcuid @ 1 mharc an ceann

C.1	B	Sil-leagan	C.7	D - Abhann
	C	Sil-leagan		B - Oighreach
	A	Creimeadh		C - Oighreach
	D	Sil-leagan		A - Abhann
C.2	(i)	Clós, Ráth, Lios, Imfhálú, Dúnfort.	C.8	D
	(ii)	50m		C
	(iii)	Bíonn		A
	(iv)	Cnoc Cónúil		B
C.3		Slí Chorca Dhuibhne/R560	C.9	B
		N86		A
		Q 446 007		D
		Ó thuaidh / Ó thuaidh Soir ó thuaidh		C
C.4		Réigiún Bascach	C.10	A
		Na hAlpa		C
		Mezzogiorno		B
		Páras		D
C.5	C		C.11	(i) 1264mw
	A			(ii) Cúis bhailí 1+1
	D			(iii) 33mw
	B			(iv) 1+1
C.6	Fíor		C.12	(i) lasmuigh de Bhaile
	Fíor			Átha Cliath
	Bréagach/Fíor (glac le ceachtar acu)			(ii) 250,000/300,000-
	Bréagach			320,000 Euro
				(iii) Aibreán 2007
				(iv) Cúis bhailí 1+1

CUID A DÓ – CEISTEANNA STRUCHTÚRTHA agus AISTE – 320 MARC

Ní mór duit tabhairt faoi **CHEITHRE** cheist, mar seo a leanas:

- **DHÁ** cheist as **Roinn 1 – Croí-Aonaid:**
 - Ceist **amháin** as na Ceisteanna 1, 2 agus 3
 - AGUS**
 - Ceist **amháin** as na Ceisteanna 4, 5 agus 6
- Ceist **AMHÁIN** as **Roinn 2 – Toghaonaid**
- Ceist **AMHÁIN** as **Roinn 3 – Roghaonaid**

FREAGAIR NA CEISTEANNA SEO SA FHREAGARLEABHAR

ROINN 1 – CROÍ-AONAD

Na Ceisteanna 1 go 6

NÍ MÓR duit tabhairt faoi **DHÁ** cheist:

➤ **CEIST AMHÁIN** as **Patrúin agus Próisis sa Chomhshaol Fisiceach**

AGUS

➤ **CEIST AMHÁIN** as **Tíreolaíocht Réigiúnach**

PATRÚIN AGUS PRÓISIS SA CHOMHSHAOL FISICEACH

Na Ceisteanna 1 go 3

Freagair ceist AMHÁIN

Ceist 1

A. Léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis

Scrúdaigh an Léarscáil 1:50000 agus an eochair eolais de chuid na Suirbhéireachta Ordanáis atá in éineacht leis an bpáipéar seo.

Tarraing sracléarscáil **ar leathscála** den limistéar a thaispeántar.

Ar an tsracléarscáil sin, **marcáil** agus **ainmnigh** gach ceann acu seo a leanas:

- Cúrsa iomlán Abhainn na Gairfeanaí (Garfinny River)
- Stiall den chósta ar a bhfuil aillte cósta
- Trá
- Limistéar talún os cionn 600 méadar soir ó oirlíne 50.

[20m]

Comhréir	4 mharc (Arna ngrádú 4-2-0)
Ceithre ghné @ 4 mharc an ceann	Léiriú 2 mharc ghrádaithe
	Ainmnithe 2 mharc

- Tá an t-imeallbhord agus an scála ceart a léiriú ag baint leis an gcomhréir
- Sa chás gur rianaíocht a dhéantar don tsracléarscáil nó gur cuid den léarscáil a tharraingítear, cailtear 4 mharc i ndáil leis an gcomhréir agus dhá mharc in aghaidh na míre i ndáil leis an léiriú
- Mura léirítear ach cuid d'Abhainn na Gairfeanaí, 2/1/0 as ucht í a léiriú ach 2 mharc as ucht í a ainmniú.

B. Bolcáin

Déan plé ar iarmhairtí dearfacha na ngníomhaíochta bolcánaí.

[30m]

Iarmhairtí dearfacha a shonrú	2 + 2 mharc
Plé	13 x PSÁ

- Tugtar creidiúint as bolcán nó ceantar bolcáin amháin ainmnithe sa phlé ar PSÁanna
- Ní mór plé faoi PSÁanna a dhéanamh ar an uile iarmhairt eile dhearfach
- Tugtar creidiúint as faisnéis bhreise ábhartha ar léaráid(i) lipéadaithe lena mbaineann iarmhairtí dearfacha
- Tugtar creidiúint as PSÁ amháin i gcás léaráide gan aon anótáil.

C. Idirghníomhaíocht an Duine

Mínigh agus tagairt agat do shampla(i) a bhfuil staidéar déanta agat air/orthu, conas atá gníomhaíochtaí an duine tar éis dul i bhfeidhm ar oibriú aon cheann **amháin** de na próisis dromchla a leanas:

- Próisis ollghluaiseachta
- Próisis abhann
- Próisis chósta.

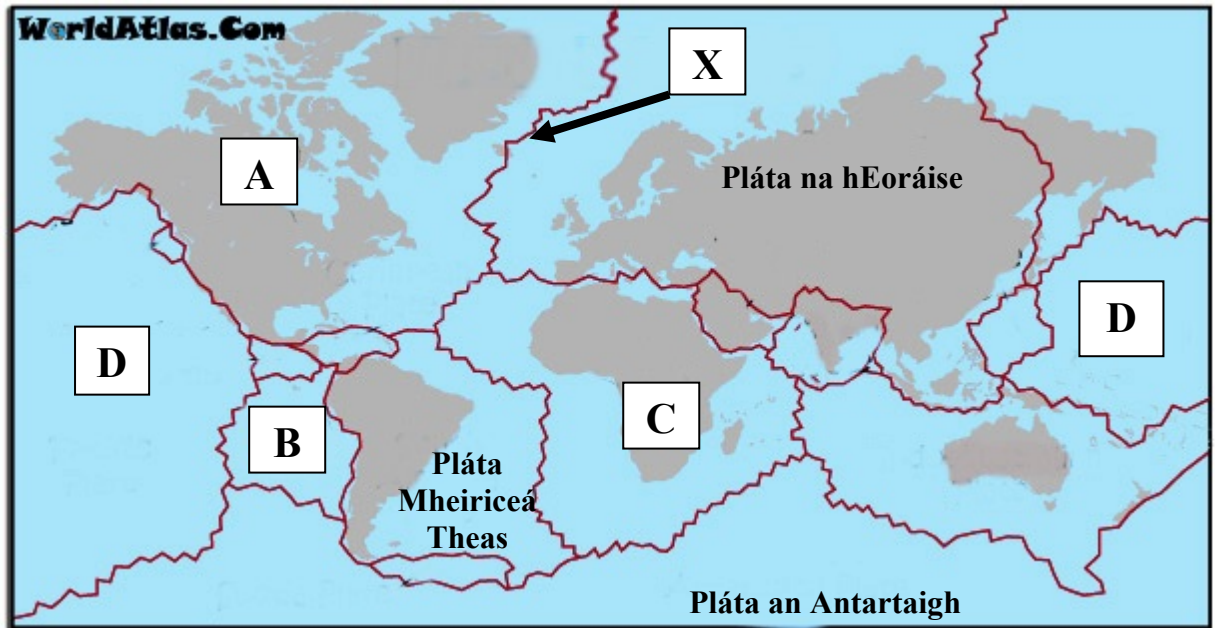
[30m]

Gníomhaíocht dhaonna a shonrú	2 mharc
Tionchar a shonrú	2 mharc
Sampla ainmnithe	2 mharc
Plé	12 x PSÁ

- Tugtar creidiúint as an dara sampla ón bplé
- Tá plé le déanamh ar an uile shampla agus thionchar sa bhreis orthu sin
- Níl bhaineann na samplaí le hÉirinn
- Cuirtear an plé ar fad a bhaineann le hábhar san áireamh.

Ceist 2

A. Teicteonaic Phlátaí

Scrúdaigh an léarscáil thuas a thaispeánann príomhphlátaí screimhe an domhain agus freagair na ceisteanna a leanas:

- (i) Ainmnigh na plátaí **A**, **B**, **C** agus **D**.
- (ii) Ainmnigh an teorainn phlátaí ag **X**.

[20m]

5 chuid @ 4 mharc an ceann

(i)	A - Pláta Mheiriceá Thuaidh	4 mharc
	B - Pláta Nazca	4 mharc
	C - Pláta na hAfraice	4 mharc
	D - Pláta an Aigéin Chiúin	4 mharc
(ii)	X - Droim an Atlantaigh Láir nó Tógála/dibhíirseach	4 mharc

B. Forbairt Tírghnéithe

Chuaigh próisis abhann, próisis oighreacha, próisis chósta agus próisis ollghluaiseachta i bhfeidhm ar an limistéar a thaispeántar ar an léarscáil 1:50000 de chuid na Suirbhéireachta Ordanáis atá in éineacht leis an bpáipéar seo.

Freagair (i) nó (ii).

- (i) Ainmnigh tírghné **amháin** ar léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis a foirmíodh le próisis abhann **nó** le próisis oighreacha **nó** le próisis chósta **agus** tabhair tagairt eangaí sé fhigiúir don suíomh ina bhfuil sí.

Déan cur síos, agus léaráid(i) á n-úsáid agat, ar na próisis a raibh baint acu le foirmiú na tírghné seo agus mínigh iad.

Tírghné ainmnithe	2 mharc
Tagairt eangaí sé fhigiúir	2 mharc
Próiseas a ainmniú	2 mharc
Léaráid lipéadaithe	4 mharc ghrádaithe
Míniúchán	10 x PSÁ

- Tugtar creidiúint as lipéadú breise ar léaráid(i) le linn an mhíniúcháin
- Is cuma gné **nó** próiseas mar phointe tosaigh
- Mura dtugtar ach cur síos ar thírghné - 2 PSÁ ar a mhéad.

NÓ

- (ii) Aimsigh limistéar ar léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis ina bhfuil na fánaí an-ghéar **agus** tabhair tagairt eangaí sé fhigiúir don suíomh ina bhfuil sé.

Déan cur síos ar phróiseas ollghluaiseachta **amháin** a d'fhéadfadh a bheith ar bun i limistéar mar seo agus mínigh é.

[30m]

Tagairt eangaí sé fhigiúir	2 mharc
Próiseas a shonrú	2 mharc
Míniúchán	13 x PSÁ

- Tugtar creidiúint as léaráidí ábhartha le breis faisnéise
- Tugtar creidiúint as PSÁ amháin i gcás léaráide gan aon anótáil
- Glactar le tuiscint leathan i ndáil le cur síos/míniúchán.

C. Idirghníomhaíocht an duine

Mínigh, agus tú ag tagairt d'idirghníomhaíocht le timthriall na gcarraigeacha **amháin** de chuid an duine, a bhfuil staidéar déanta agat uirthi, conas a bhaineann an duine tairbhe eacnamaíochta as an idirghníomhaíocht seo.

[30m]

Idirghníomhaíocht a shonrú	2 mharc
Sampla	2 mharc
Tairbhe eacnamaíochta a shonrú	2 mharc
Plé	12 x PSÁ

- Tugtar creidiúint as PSÁ amháin i leith an dara sampla ón bplé
- Tugtar creidiúint as PSÁ amháin i leith an dara tairbhe eacnamaíochta ón bplé
- Ní mór plé a dhéanamh ar an uile thairbhe eile eacnamaíochta do PSÁanna
- Ní le hÉireann amháin a bhaineann an cheist
- Tugtar creidiúint as léaráidí ábhartha le breis faisnéise.

Ceist 3

A. Bolcáin

Fadhbanna móra le hEitiltí

Tá an scamall luatha ó bholcán atá ag brúchtadh faoi oighearshruth Eyjafjallajökull ag cur isteach fós ar eitiltí ar fud thuaisceart na hEorpa.

Tíortha ina bhfuil cuid den aerspás nó an t-aerspás iomlán dúnta

AN ÍOSLAINN
oighearshruth Eyjafjallajökull

RAON AN SCAMALL LUATHA

AN EASTÓIN
AN LAITVIA
AN LIOTUÁIN

AN DANMHAIRG

AN PHÓLAINN

ÉIRE

AN BHEILG POBLACHT NA SEICE

AN tSLÓVAIC

Chuir an brúchtadh seo isteach go mór ar an aerthaisteal ar fud iarthar agus thuaisceart na hEorpa le linn tréimhse sé lae in Aibreán 2010 ar dtús.

Thosaigh an dara céim den bhrúchtadh ar 14 Aibreán, 2010 agus teilgeadh amach 250 milliún méadar ciúbach de luaith, meastar. D'éirigh an scamall luatha tuairim is 9 gciliméadar ar airde.

Faoin 21 Bealtaine 2010, bhí an dara céim dulta i léig chomh mór sin nach raibh laibhe ná luath á gcruthú níos mó.

dailyme.com

Scrúdaigh na sonraí thuas a bhaineann le brúchtadh bholcán Eyjafjallajökull in Aibreán 2010 agus freagair na ceisteanna a leanas:

- (i) Cén airde, tuairim is, a shroich an scamall de luaith bholcánach?
- (ii) Cé mhéad méadar ciúbach de luaith a theilg an bolcán amach?
- (iii) Ainmnigh **dhá** thír nach bhfuil ainmnithe ar an léarscáil inar dúnadh cuid den aerspás nó an t-aerspás iomlán.
- (iv) Mínigh, go hachomair cén fáth a dtarlaíonn gníomhaíocht bholcánach san Íoslainn.

[20m]

Ceithre chuid @ 5 mharc an ceann

(i)	9 gciliméadar	5 mharc
(ii)	250 milliún	5 mharc
(iii)	An Ghearmáin, an Ísiltír, an Fhionlainn, an Fhrainc, an Iorua, an Ostair, an Ungáir, an tSualainn, an Bhreatain, Tuaisceart Éireann, Sasana, Albain, an Bhreatain Bheag (aon dá cheann)	3 + 2 mharc
(iv)	Míniúchán	3 + 2 mharc

B. Bruthcharraig

Mínigh foirmiú **dhá** bhruthcharraig agus tagairt agat do shamplaí as Éirinn.

[30m]

Carraig a ainmniú	2 + 2 mharc
Samplaí (láithreacha in Éirinn)	2 + 2 mharc
Míniúchán ar Charraig 1	6 x PSÁ
Míniúchán ar Charraig 2	5 x PSÁ

- Tugtar creidiúint as léaráidí ábhartha le breis faisnéise
- Má thugtar léaráid amháin nó níos mó gan aon anótáil - 1 PSÁ ar a mhéad
- 1 PSÁ ar a mhéad le haghaidh gach carraige mura dtugtar ach cur síos.

C. Athruithe Iseastatacha

Mínigh conas atá athruithe iseastatacha tar éis dul i bhfeidhm ar thórdhreach na hÉireann agus tagairt agat do shamplaí a bhfuil staidéar déanta agat orthu.

[30m]

Tionchar/Gné a shonrú	2 + 2 mharc
Sampla	2 + 2 mharc
Míniúchán	11 x PSÁ

- Glactar le gnéithe éiritheachta amháin
- Glactar le gnéithe abhann na hathnuachana
- Tugtar creidiúint as PSÁ amháin i leith an tríú gné a ainmnítear
- Ní mór míniúchán a thabhairt ar an uile ghné eile
- Tugtar creidiúint as PSÁ amháin i gcás léaráide gan aon anótáil
- Tugtar creidiúint as léaráidí ábhartha le breis faisnéise.

TÍREOLAÍOCHT RÉIGIÚNACH

Na Ceisteanna 4 go 6

Freagair ceist AMHÁIN

Ceist 4

A. Scileanna Léarscáile

Tarraing léarscáil imchrutha de **réigiún Ilchríochach** / **réigiún Fo-ilchríochach** (nach bhfuil san Eoraip) a bhfuil staidéar déanta agat air.

Ar an léarscáil sin, **taispeáin** agus **ainmnigh** iad seo a leanas:

- (i) Dhá ghné fhisiceacha
- (ii) Dhá lárionad uirbeacha.

[20m]

Léarscáil imchrutha	4 mharc ghrádaithe (4-2-0)
Dhá ghné fhisiceacha a léiriú agus a ainmniú	2 x (2 mharc ghrádaithe + 2 mharc)
Dhá lárionad uirbeacha a léiriú agus a ainmniú	2 x (2 mharc ghrádaithe + 2 mharc)

B. Talmhaíocht in Éirinn

Cuir forbairt na talmhaíochta in **dhá** réigiún in **Éirinn**, a bhfuil staidéar déanta agat orthu, i gcodarsnacht lena chéile.

[30m]

Codarsnachtaí a luaitear go soiléir	2 + 2 mharc
Plé	13 x PSÁ

- Ná glactar le réigiúin de chuid na hEorpa ná le Réigiúin Ilchríochacha/ Fo-ilchríochacha
- Plé nach bhfuil tagairt ann do réigiún ainmnithe nó do réigiún in Éirinn a chuirtear i gcéill go soiléir = 0 marc
- 5 PSÁ ar a mhéad má shonraítear na codarsnachtaí, ach nach ndéantar plé ach ar réigiún amháin.

C. Réigiún Uirbeacha

Pléigh na tosca a raibh tionchar acu ar fhorbairt limistéar uirbeach **amháin** i réigiún **Eorpach** (nach bhfuil in Éirinn) a bhfuil staidéar déanta agat air.

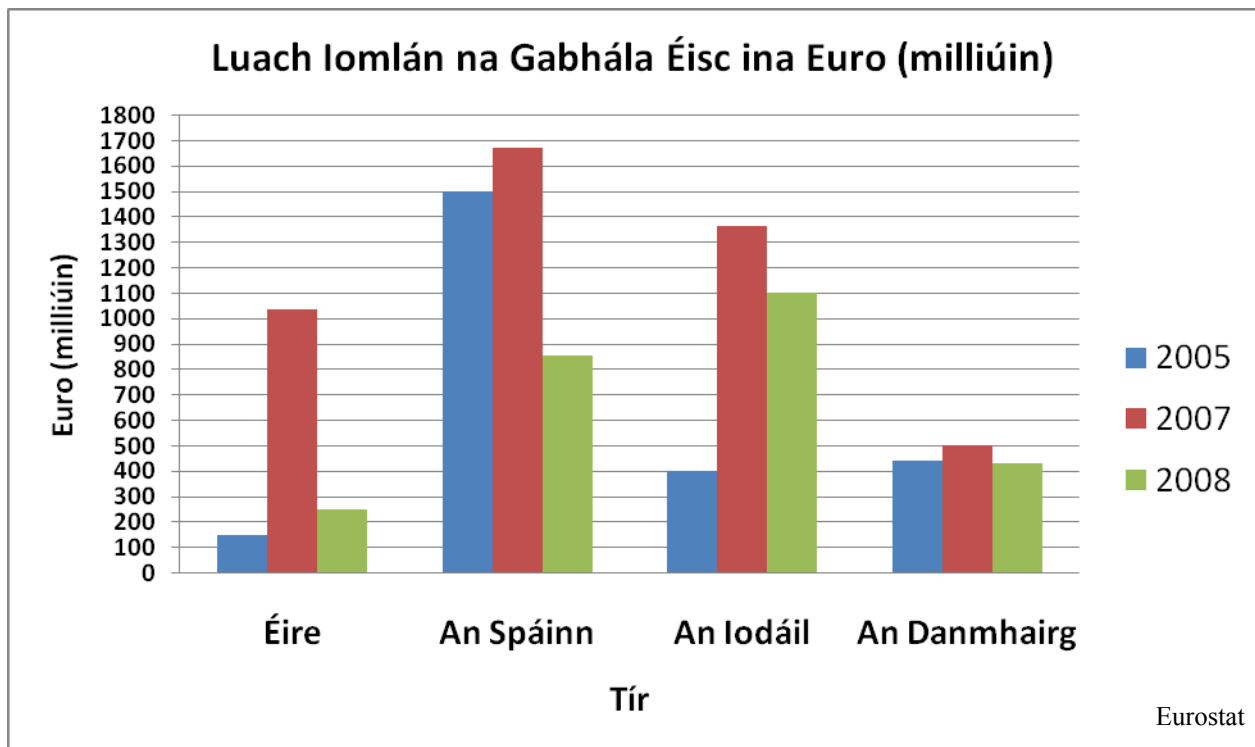
[30m]

Limistéar uirbeach a ainmniú	2 mharc
Tosca	2 + 2 mharc
Scrúdúchán	12 x PSÁ

- Ná glactar le réigiúin/limistéar uirbeach de chuid na hÉireann ná le réigiúin/limistéar uirbeach Ilchríochacha/Fo-ilchríochacha
- Plé nach bhfuil tagairt ann do limistéar uirbeach ainmnithe nó do limistéar uirbeach a chuirtear i gcéill go soiléir = 0 marc
- Is féidir le limistéar uirbeach bheith ina chathair, cuid ar leith de chathair ainmnithe, nó ceantair ar nós Randstad
- Tá plé riachtanach i gcás gach toisce sa bhreis orthu sin
- Mura ndéantar plé ach ar thoisc amháin - 5 PSÁ ar a mhéad.

Ceist 5

A. Iascaireacht san Eoraip

Scrúdaigh na sonraí sa chart thuas agus freagair na ceistanna a leanas:

- (i) Cén tír a raibh an luach is airde ar an ngabháil éisc aici sa bhliain 2007?
- (ii) Cén luach a bhí ar ghabháil éisc na hIodáile sa bhliain 2005?
- (iii) Ríomh an difríocht idir an luach a bhí ar ghabháil éisc na Spáinne sa bhliain 2005 agus an luach a bhí ar ghabháil éisc na hIodáile sa bhliain 2005?
- (iv) Ainmnigh **dhá** calafort mór iascaireachta in Éirinn.
- (v) Mínigh go hachomair dúshlán **amháin** a mbeidh ar thionscal iascaireachta na hÉireann dul i ngleic leis sa todhchaí.

[20m]

5 chuid @ 4 mharc an ceann

(i)	An Spáinn	4 mharc
(ii)	400 milliún Euro	4 mharc
(iii)	1100 milliún euro	4 mharc
(iv)	Aon chalafort ainmnithe	2 + 2 mharc
(v)	Míniúchán ar dhúshlán amháin	2 + 2 mharc

B. An tAontas Eorpach

Scrúdaigh an tionchar a bhí ag méadú an Aontais Eorpaigh ar gheilleagar na hÉireann.

[30m]

Tionchar geilleagrach a shonrú	2 mharc
Scrúdúchán	14 x PSÁ

- Plé nach bhfuil tagairt ann d'Éirinn = 0 marc
- Tá plé le déanamh ar an uile thionchar geilleagrach sa bhreis orthu sin
- Plé nach bhfuil tagairt ann do thionchar geilleagrach - 2 PSÁ ar a mhéad.

C. Coincheap an Réigiúin

Is éard is réigiún ann ná limistéar ar dhromchla an domhain is féidir a shainmhíniú de réir critéar amháin nó níos mó.

Mínigh an ráiteas seo agus tagairt agat do shampla(i) a bhfuil staidéar déanta agat air/orthu.

[30m]

Critéir ainmnithe	2 mharc
Sampla ainmnithe	2 mharc
Plé	13 x PSÁ

- Tugtar creidiúint as PSÁ amháin i leith an dara sampla ainmnithe ón bplé
- Tugtar creidiúint as PSÁ amháin i leith an dara critéar ainmnithe ón bplé
- Tá plé riachtanach i gcás gach critéir sa bhreis orthu sin.

Ceist 6

A. Turasóireacht in Éirinn

Ceantar dúchais na dturasóirí a thug cuairt ar Éirinn, ina mílte (000)					
Bliain	An Bhreatain	Mór-Roinn na hEorpa	Meiriceá Thuaidh	An Chuid eile den Domhan	Iomlán
2004	1,718	825	656	167	3,366
2005	1,662	950	614	139	3,365
2006	1,765	1,114	670	163	3,712
2007	1,778	1,378	687	150	3,993
2008	1,596	1,216	614	164	3,590
2009	1,118	1,115	555	143	X

Fáilte Ireland

Scrúdaigh na sonraí sa tábla thuas agus freagair na ceisteanna a leanas:

- (i) Cé mhéad turasóir as Meiriceá Thuaidh a thug cuairt ar Éirinn sa bhliain 2007?
- (ii) Cad as ar tháinig an líon is mó turasóirí sa bhliain 2008?
- (iii) Ríomh X, líon iomlán na dturasóirí a thug cuairt ar Éirinn sa bhliain 2009?
- (iv) Ainmnigh **dhá** ní a tharraingíonn turasóirí go hÉirinn.
- (v) Mínigh go hachomair cén fáth a bhfuil laghdú ag teacht ar líon na dturasóirí a thugann cuairt ar Éirinn.

[20m]

5 chuid @ 4 mharc an ceann

(i)	687,000	4 mharc
(ii)	An Bhreatain	4 mharc
(ii)	2,931,000	4 mharc
(iv)	Dhá ní bhailí is díol spéise in Éirinn	2 + 2 mharc
(v)	Míniúchán bailí	2 + 2 mharc

B. Dáileadh Daonra

Déan cur síos ar dháileadh an daonra in aon **réigiún Ilchríochach / réigiún Fo-ilchríochach** (nach bhfuil san Eoraip) a bhfuil staidéar déanta agat air, agus mínigh é.

[30m]

Plé 15 x PSÁ

- Ná glactar le réigiúin de chuid na hÉireann ná de chuid na hEorpa
- Plé nach ndéantar tagairt ann do réigiún ainmnithe - 0 marc
- 7 PSÁ ar a mhéad le haghaidh cur síos i bplé amháin.

C. Tionscal na Déantúsaíochta

Déan cur síos agus míniú ar fhorbairt thionscal na déantúsaíochta i réigiún in **Éirinn** a bhfuil staidéar déanta agat air.

[30m]

Sampla ainmnithe 2 mharc
Plé 14 x PSÁ

- Ná glactar le réigiúin de chuid na hEorpa ná le Réigiúin Ilchríochacha/Fo-ilchríochacha
- Plé nach ndéantar tagairt ann do réigiún - 0 marc
- Tugtar creidiúint as PSÁ amháin i leith an dara sampla ón bplé
- 6 PSÁ ar a mhéad le haghaidh cur síos i bplé amháin.

ROINN 2 – TOGHAONÁID

Na Ceisteanna 7 go 12

NÍ MÓR duit tabhairt faoi aon cheist **AMHÁIN** as:

Patrúin agus Próisis i nGníomhaíochtaí Geilleagracha

NÓ

Patrúin agus Próisis i gComhshaol an Duine

PATRÚIN AGUS PRÓISIS I nGNÍOMHAÍOCHTAÍ GEILLEAGRACHA

Na Ceistanna 7 go 9

Ceist 7

A. Ráta Dífhostaíochta

Rátaí dífhostaíochta sna Stáit Aontaithe (%), 2005 - 2010

Bliain	Céatadán
2005	5.5%
2006	5.2%
2007	4.8%
2008	4.6%
2009	7.2%
2010	9.3%

www.indexmundi.com

Scrúdaigh na sonraí sa tábla thuas a thaispeánann an ráta dífhostaíochta sna Stáit Aontaithe ó 2005 go 2010.

[20m]

- (i) Bain úsáid as **grafpháipéar** agus tarraing graf oiriúnach chun na sonraí seo a éiriú. 1

	Barrachairt	Píchairt
Teideal	2 mharc	2 mharc
Ais leis an scála marcáilte uirthi	2 mharc	2 mharc (Ciorcal agus Láraithe)
6 mhír a léiriú	2 mharc ghrádaithe an ceann	2 mharc ghrádaithe an ceann

- Glactar le haon ghráf/chairt oiriúnach
- Ní leor ainm a thabhairt ar chineál an ghraif/na cairte chun na marcanna i leith an teidil a ghnóthú
- Sa chás nach n-úsáidtear grafpháipéar, dealaítear dhá mharc ón iomlán.

- (ii) Ainmnigh **dhá** bheart a d'fhéadfadh rialtas a dhéanamh chun an dífhostaíocht a íslíú.

Dhá bheart chuí a ainmniú @ 2 mharc an ceann

B. Léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis

Scrúdaigh an léarscáil 1:50000 agus an eochair eolais de chuid na Suirbhéireachta Ordanáis atá in éineacht leis an bpáipéar seo.

- (i) Cuir in iúl le tagairt eangaí suíomh oiriúnach le haghaidh monarcha phróiseála éisc.

Tagairt eangaí sé fhigiúir le haghaidh láthair oiriúnach @ 2 mharc

- (ii) Mínigh **dhá** chúis ar roghnaigh tú an suíomh seo. Bíodh fianaise ón léarscáil agat mar thacaíocht le do fhreagra.

[30m]

2 chúis @ 14 mharc an ceann

Cúis a shonrú	2 mharc
Fianaise na léarscáile	2 mharc
Míniúchán	5 x PSÁ

- Tugtar 1 PSÁ sa bhreis le haghaidh tagartha/fianaise i leith léarscála i gcás gach cúise
- Ní mór go mbeadh aon phlé sa bhreis bunaithe ar mhíniúchán ábhartha ar thosca geografacha
- Sa chás gur bunaithe ar an aerfótagraf a bhíonn an freagra, ceadaítear marcanna i leith na cúise a ainmniú agus sin amháin.

C. Geilleagair i mBéal Forbartha

Scrúdaigh iarmhairt an choilíneachais ar gheilleagar tíre i mbéal forbartha a bhfuil staidéar déanta agat air.

[30m]

Iarmhairt a shonrú	2 mharc
Geilleagar i mbéal forbartha ainmnithe	2 mharc
Scrúdúchán	13 x PSÁ

- Plé nach bhfuil tagairt ann do choilíneachas - 2 PSÁ ar a mhéad
- Plé nach bhfuil tagairt ann do gheilleagar i mbéal forbartha ainmnithe - 2 PSÁ ar a mhéad
- Tugtar creidiúint as 2 thionchar bhreise a shonrú mar PSÁanna i ndiaidh scrúdúcháin.

Ceist 8

A. Aerfótagraf

Scrúdaigh an t-aerfótagraf den Daingean atá in éineacht leis an bpáipéar seo. Tarraing sracléarscáil den aerfótagraf, **leath an fhaid** agus **leath an leithid**. Ar an léarscáil sin, **taispeáin** agus **ainmnigh** gach ceann acu seo a leanas:

- Limistéar an chuain
- Dhá bhóthar/shráid a bhuaileann lena chéile
- Limistéar tráchtála
- Limistéar aeraíochta.

[20m]

Comhréir/Léarscáil imchrutha	4 mharc ghrádaithe (4-2-0)
Ceithre ghné a léiriú @ 4 mharc an ceann:	Léiriú 2 mharc ghrádaithe
	Ainmnithe 2 mharc

B. Cuideachtaí Ilnáisiúnta

Déan cur síos ar oibríocht cuideachta ilnáisiúnta **amháin** a bhfuil staidéar déanta agat uirthi agus mínigh í.

[30m]

MNC ainmnithe	2 mharc
Scrúdúchán	14 x PSÁ

C. Tionchar ar an Timpeallacht

Ní ghéilleann an truailliú d'aon teorainn agus, ar an ábhar sin, is féidir leis dul i bhfeidhm ar an timpeallacht ar scála áitiúil, náisiúnta nó idirnáisiúnta.

Scrúdaigh an ráiteas thuas agus tagairt agat do shampla(i) a bhfuil staidéar déanta agat air/orthu.

[30m]

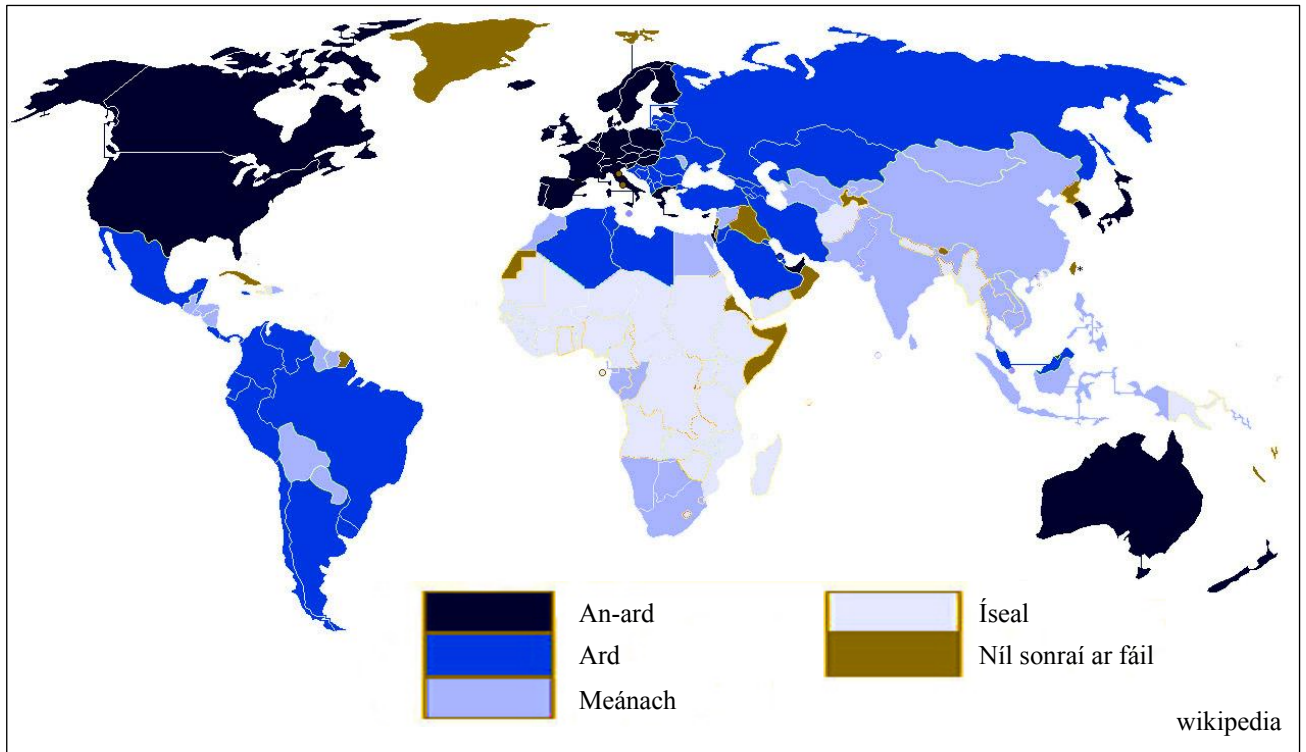
Foinse thruaillithe a shonrú	2 mharc
Tionchar lasmuigh den foinse	2 mharc
Sampla	2 mharc
Scrúdúchán	12 x PSÁ

- Plé ginearálta ar shaincheisteanna comhshaoil/thruailliú amháin - 6 PSÁ ar a mhéad
- Tugtar creidiúint as PSÁ amháin i leith an dara sampla ón bplé.

Ceist 9

A. Treoiruimhir Forbartha Daonna

Treoiruimhir Forbartha Daonna na Náisiún Aontaithe, 2010

Scrúdaigh léarscáil an domhain thuas a thaispeánann Treoiruimhir Forbartha Daonna (HDI) na Náisiún Aontaithe don bhliain 2010 agus freagair na ceisteanna a leanas:

- (i) Cé acu catagóir den Treoiruimhir Forbartha Daonna (HDI) ina bhfuil Éire?
- (ii) Ainmnigh **dhá** thír taobh amuigh den Eoraip a bhfuil Treoiruimhir Forbartha Daonna (HDI) an-ard acu.
- (iii) Cé acu ilchríoch is mó a bhfuil Treoiruimhir Forbartha Daonna (HDI) íseal aici?
- (iv) Luaigh **dhá** chúis a bhfuil Treoiruimhir Forbartha Daonna (HDI) íseal ag tíortha áirithe.

[20m]

Ceithre chuid @ 5 mharc an ceann

(i) An-ard	5 mharc
(ii) Aon dá cheann díobh seo a leanas: Ceanada, SAM, an Astráil, an Nua-Shéalainn, Aontas na nÉimíríochtaí Arabacha, an tSeapáin, an Chóiré Theas agus Iosrael.	3 + 2 mharc
(iii) An Afraic	5 mharc
(iv) Dhá chúis bhailí a lua	3 + 2 mharc

B. Geilleagair Fhorbartha

Scrúdaigh forbairt na seirbhísí i ngeilleagar forbartha a bhfuil staidéar déanta agat air.

[30m]

Geilleagar i mbéal forbartha ainmnithe	2 mharc
Sampla de sheirbhís ainmnithe	2 mharc
Scrúdúchán	13 x PSÁ

- Tugtar creidiúint as PSÁ amháin i leith an dara sampla de sheirbhís ainmnithe ón scrúdúchán
- Ní mór plé a dhéanamh ar gach sampla eile de sheirbhísí sa bhreis orthu sin.

C. An tAontas Eorpach

Scrúdaigh an tionchar atá ag **aon** pholasaí ar bith de chuid an Aontais Eorpaigh ar gheilleagar na hÉireann.

[30m]

Polasaí ainmnithe	2 mharc
Tionchar ar gheilleagar na hÉireann	2 mharc
Scrúdúchán	13 x PSÁ

- Tá plé le déanamh ar an uile thionchar sa bhreis orthu sin
- Tugtar 2 PSÁ ar a mhéad sa chás go ndéantar plé gan aon cheangal leis an ngeilleagar in Éirinn
- Cuirtear gach pointe plé a bhaineann le hábhar san áireamh
- Sa chás go ndéantar plé ar níos mó ná polasaí amháin - marcáiltear iad agus tugtar creidiúint as an gceann is fear.

PATRÚIN AGUS PRÓISIS i gCOMHSHAOL AN DUINE

Na Ceisteanna 10 go 12

Ceist 10

A. Aerfótagraf

Scrúdaigh an t-aerfótagraf den Daingean atá in éineacht leis an bpáipéar seo. Tarraing sracléarscáil den aerfótagraf, **leath an fhaid** agus **leath an leithid**. Ar an tsracléarscáil seo, **taispeáin** agus **ainmnigh** gach ceann acu seo a leanas:

- An Lárcheantar Gnó
- Talamhúsáid tithíochta
- Talamhúsáid san oideachas
- Sampla de bhainistiú tráchta.

[20m]

Comhréir/Léarscáil Imchrutha:	4 mharc (ghrádaithe 4-2-0)
Ceithre ghné a léiriú @ 4 mharc an ceann:	Léiriú 2 mharc ghrádaithe, Ainmnithe 2 mharc

B. Imirce

Tabhair breac-chuntas ar an tionchar a bhíonn ag an imirce ón tuath go dtí ceantair uirbeacha ar réigiún i mbéal forbartha a bhfuil staidéar déanta agat air.

[30m]

Réigiún i mbéal forbartha ainmnithe	2 mharc
Tionchar a shonrú	2 + 2 mharc
Scrúdúchán	12 x PSÁ

- Tá plé le déanamh ar an uile thionchar sa bhreis orthu sin
- Tabhair 0 marc do chúiseanna seachas má bhaineann siad le tionchar.

C. Dinimic na Lonnaíochta

Déan cur síos ar na criosanna talamhúsáide in **aon** chathair a bhfuil staidéar déanta agat uirthi agus mínigh iad.

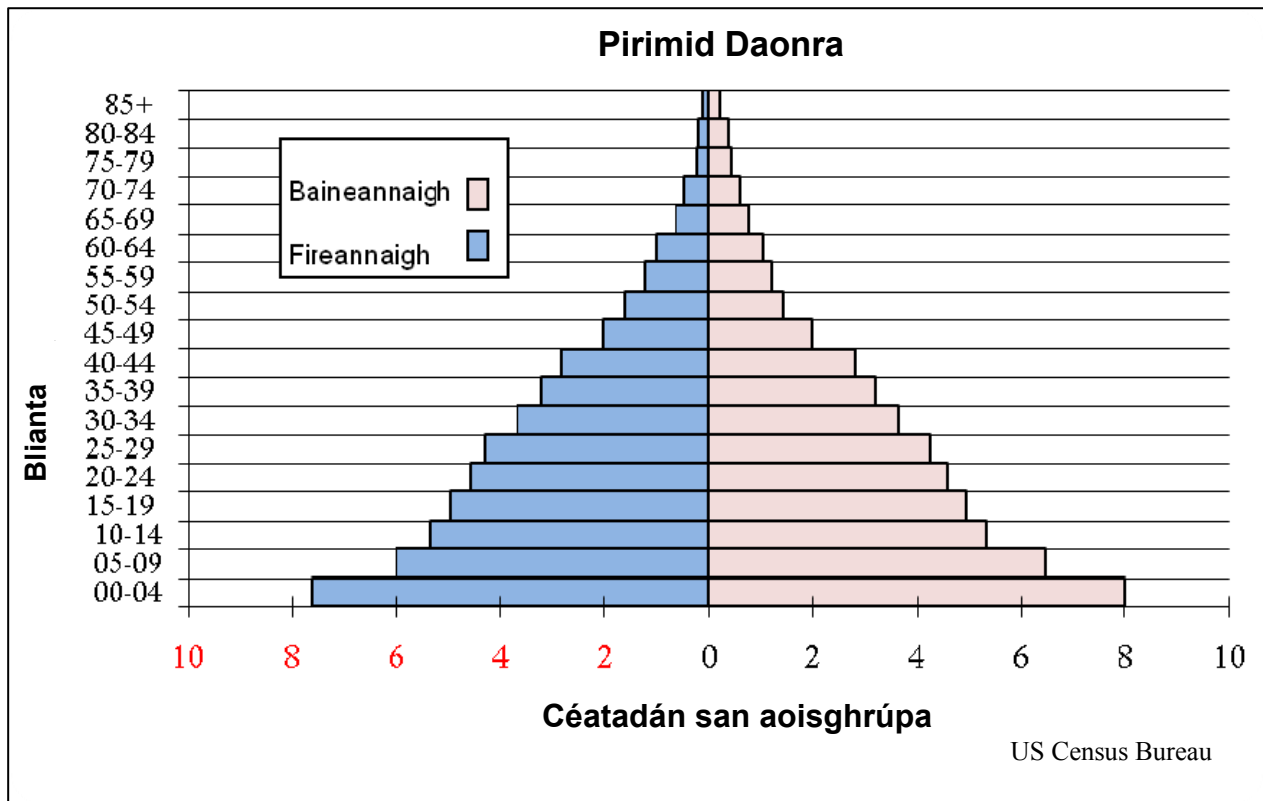
[30m]

Cathair ainmnithe	2 mharc
Criosanna talamhúsáide a shonrú	2 + 2 mharc
Criosanna talamhúsáide a mhíniú	12 x PSÁ

- 6 PSÁ ar a mhéad mura mbaineann an freagra le cathair ainmnithe
- 6 PSÁ ar a mhéad le haghaidh plé ar chrios talamhúsáide amháin
- 6 PSÁ ar a mhéad le haghaidh cur síos ar chriosanna talamhúsáide amháin
- Tá plé le déanamh ar aon chriosanna eile talamhúsáide sa bhreis orthu sin.

Ceist 11

A. Pirimid Daonra

Scrúdaigh an phirimid daonra thuas agus freagair na ceistanna a leanas:

- Cén céatadán de na fireannaigh atá san aoisghrúpa 5 - 9?
- Cén céatadán de na bhaineannaigh atá san aoisghrúpa 0 - 4?
- Cad é an céatadán iomlán den daonra atá san aoisghrúpa 45 - 49?
- Luaigh cé acu réigiún forbartha nó réigiún i mbéal forbartha a léiríonn an phirimid thuas.
- Luaigh **dhá** shlí a bhfuil difríocht idir struchtúr pirimid daonra do réigiún forbartha agus struchtúr pirimid daonra do réigiún i mbéal forbartha.

[20m]

5 chuid @ 4 mharc an ceann

(i)	6%	nó	6	4 mharc
(ii)	8%	nó	8	4 mharc
(iii)	4%	nó	4	4 mharc
(iv)	I mbéal forbartha			4 mharc
(v)	Aon dá fhreagra bhailí a lua			2 + 2 mharc

B. Fairsingiú Uirbeach

De réir mar théann cathracha i bhfairsinge, téann siad i bhfeidhm ar na limistéir thuaithe thart timpeall orthu.

Pléigh an ráiteas seo agus tagairt agat do shampla(i) a bhfuil staidéar déanta agat orthu.

[30m]

Tionchar a shonrú	2 mharc
Sampla ainmnithe	2 mharc
Plé	13 x PSÁ

- Tugtar creidiúint as PSÁ amháin i leith an dara sampla ainmnithe sa phlé
- Tugtar creidiúint as PSÁ amháin i leith an dara sampla sonraithe sa phlé
- Tá plé le déanamh ar an uile shampla agus thionchar sa bhreis orthu sin
- 6 PSÁ ar a mhéad mura ndéantar tagairt sa phlé ar shampla(i) ainmnithe.

C. Dlús Daonra

Scrúdaigh an léarscáil 1:50000 de chuid na Suirbhéireachta Ordanáis atá in éineacht leis an bpáipéar seo.

Mínigh, agus fianaise ón léarscáil á húsáid agat, cén fáth a bhfuil an dlús daonra chomh híseal sin sa limistéar soir ó oirlíne 44 agus ó thuaidh ó thuaidhlíne 03.

[30m]

Fianaise i leith na léarscáile OS	2 mharc
Cúis a shonrú	2 mharc
Míniúchán	13 x PSÁ

- Tugtar creidiúint as PSÁ amháin i leith an dara cúis sonraithe ón míniúchán
- Tá plé le déanamh ar an uile chúis sa bhreis orthu sin
- Tugtar creidiúint as breis fianaise i leith léarscáile - 2 PSÁ ar a mhéad
- Liosta tagairtí don léarscáil a shonraíonn an fhianaise chéanna - 1 PSÁ ar a mhéad
- Tugtar 0 marc le haghaidh tagartha do léarscáil lasmuigh den limistéar riachtanach.

Ceist 12

A. Struchtúr Daonra

An Céatadán den Daonra atá 65 bliain d'aois agus os a chionn

Tír	1998	2008
An Bheilg	16	17
Éire	11	11
An Ríocht Aontaithe	15	16

Eurostat

Scrúdaigh na sonraí sa tábla thuas a thaispeánann an céatadán den daonra i roinnt tíortha Eorpacha atá 65 bliain d'aois agus os a chionn.

[20m]

- (i) Bain úsáid as **grafpháipéar** chun graf oiriúnach a tharraingt chun na sonraí seo a léiriú.

	Barrachairt	Píchairt
Teideal	2 mharc	2 mharc
Ais leis an scála marcáilte uirthi	2 mharc	2 mharc (Ciorcal agus Láráithe)
6 mhír a léiriú	2 mharc ghrádaithe an ceann	2 mharc ghrádaithe an ceann

Sa chás nach n-úsáidtear grafpháipéar, dealaítear dhá mharc ón iomlán.

- Glactar le haon ghraf/chairt oiriúnach
- Ní mór dhá pháchairt a léiriú chun lánmharcanna a ghnóthú
- Ní leor ainm a thabhairt ar chineál an ghraif/na cairte chun na marcanna i leith an teidil a ghnóthú.

- (ii) Ainmnigh **dhá** fhadhb a bhíonn ag tíortha ina bhfuil méadú ag teacht ar an gcuid den daonra atá 65 bliain d'aois agus os a chionn.

Dhá fhadhb a ainmniú @ 2 mharc an ceann

B. Ródhaonra

Pléigh na cúiseanna leis an ródhaonra agus tagairt agat do shamplaí a bhfuil staidéar déanta agat orthu.

[30m]

Cúiseanna a shonrú	2 + 2 mharc
Samplaí ainmnithe	2 + 2 mharc
Plé	11 x PSÁ

- Tá plé le déanamh ar an uile chúis sa bhreis orthu
- Plé nach bhfuil tagairt ann do shamplaí ainmnithe - 5 PSÁ ar a mhéad
- Mura ndéantar plé ach ar chúis amháin - 5 PSÁ ar a mhéad.

C. Aerfótagraf agus Léarscáil de chuid na Suirbhéireachta Ordanáis

Agus an t-aerfótagraf, an léarscáil 1:50000 agus an eochair eolais de chuid na Suirbhéireachta Ordanáis atá in éineacht leis an bpáipéar seo á n-úsáid agat, mínigh trí chúis ar fhorbair limistéar uirbeach an Daingin ar an suíomh seo.

[30m]

3 chúis @ 10 marc an ceann

Do gach cúis:

Cúis a shonrú	2 mharc
Fianaise i leith na léarscáile OS/an aerfótagraif	2 mharc
Scrúdúchán	3 x PSÁ

- Ní mór ar a laghad tagairt amháin do léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis agus tagairt amháin don aerfótagraf
- Ná glactar le líon níos mó ná dhá chúis a bhaineann le modhanna éagsúla iompair.

ROINN 3 - ROGHAONAD

Na Ceisteanna 13 go 24

Freagair ceist **AMHÁIN**

Nóta: Is fearr **trí** ghné nó **ceithre** ghné den téama a phlé go mion, in ionad plé ginearálta a dhéanamh ar líon mór pointí.

Idirspheáchas Domhanda

Nóta: Is fear **trí** ghné nó **ceithre** ghné den téama a phlé go mion, in ionad plé ginearálta a dhéanamh ar líon mór pointí.

13. Scrúdaigh an tslí inar féidir tionchar dearfach agus tionchar diúltach araon a bheith ag an gcúnamh ar thíortha i mbéal forbartha.

[80m]

Líon na ngnéithe:	3 @ 27 + 27 + 26	4 @ 20 marc an ceann
Gné a shonrú:	4 mharc	4 mharc
Plé:	8 x PSÁ	NÓ 6 x PSÁ
Comhleanúnachas Ginearálta:	7/6 mharc ghrádaithe	4 mharc ghrádaithe

- Roghnaítear scéim de réir líon na ngnéithe a phléitear
- Ceadáitear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéad as suas le dhá shampla (samplaí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)
- Ceadáitear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéad as suas le dhá léaráid (léaráidí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)
- Ní foláir cóimheas 1:2 nó 2:1 nó 2:2 nó 1:3 nó 3:1.

14. Is minic is féidir a chur i leith an domhain fhorbartha go bhfuil dearcadh fabhtach aige ar na tíortha i mbéal forbartha.
Scrúdaigh an ráiteas seo agus tú ag tagairt do dhearcaí difriúla ar an rud is ‘forbairt’ ann.

[80m]

Líon na ngnéithe:	3 @ 27 + 27 + 26	4 @ 20 marc an ceann
Gné a shonrú:	4 mharc	4 mharc
Plé:	8 x PSÁ	NÓ 6 x PSÁ
Comhleanúnachas Ginearálta:	7/6 mharc ghrádaithe	4 mharc ghrádaithe

- Roghnaítear scéim de réir líon na ngnéithe a phléitear
- Ceadáitear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéad as suas le dhá shampla (samplaí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)
- Ceadáitear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéad as suas le dhá léaráid (léaráidí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla).

15. Scrúdaigh an tábhacht a bhaineann le húsáid a bhaint as acmhainní nádúrtha ar bhealach inbhuanaithe agus tagairt agat do shamplaí a bhfuil staidéar déanta agat orthu.

[80m]

Líon na ngnéithe:	3 @ 27 + 27 + 26	4 @ 20 marc an ceann
Gné a shonrú:	4 mharc	4 mharc
Plé:	8 x PSÁ	NÓ 6 x PSÁ
Comhleanúnachas Ginearálta:	7/6 mharc ghrádaithe	4 mharc ghrádaithe

- Roghnaítear scéim de réir líon na ngnéithe a phléitear
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéad as suas le dhá shampla (samplaí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéad as suas le dhá léaráid (léaráidí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla).

Geo-éiceolaíocht

Nóta: Is fear **trí** ghné nó **ceithre** ghné den téama a phlé go mion, in ionad plé ginearálta a dhéanamh ar líon mór pointí.

16. Bíonn tionchar á imirt ar shaintréithe ithreach ag an gcomhshaol sa timpeallacht agus ag an teaghlaim próiseas a oibríonn sa chomhshaol sin.
Scrúdaigh **trí** phróiseas ithreach ar bith a bhíonn tionchar á imirt ar shaintréithe ithreach.

[80m]

Líon na ngnéithe: 3 @ 27 + 27 + 26
Gné a shonrú: 4 mharc
Plé: 8 x PSÁ
Comhleanúnachas Ginearálta: 7/6 mharc ghrádaithe

- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéad as suas le dhá shampla (samplaí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéad as suas le dhá léaráid (léaráidí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla).

17. Scrúdaigh saintréithe aon bhithóim **amháin** a bhfuil staidéar déanta agat air faoi **thrí** cinn de na teidil seo a leanas:

- Aeráid
- Ithreacha
- Flóra
- Fána.

[80m]

Líon na ngnéithe: 3 @ 27 + 27 + 26
Gné a shonrú: 4 mharc
Plé: 8 x PSÁ
Comhleanúnachas Ginearálta: 7/6 mharc ghrádaithe

- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéad as suas le dhá shampla (samplaí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéad as suas le dhá léaráid (léaráidí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla).

18. Is féidir le forbairt gníomhaíochtaí geilleagracha bithóim a athrú.
Déan an ráiteas seo a phlé agus tú ag tagairt do shamplaí cuí a bhfuil staidéar déanta agat orthu.

[80m]

Líon na ngnéithe:	3 @ 27 + 27 + 26	4 @ 20 marc an ceann
Gné a shonrú:	4 mharc	4 mharc
Plé:	8 x PSÁ	NÓ 6 x PSÁ
Comhleanúnachas Ginearálta:	7/6 mharc ghrádaithe	4 mharc ghrádaithe

- Roghnaítear scéim de réir líon na ngnéithe a phléitear
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéad as suas le dhá shampla (samplaí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéad as suas le dhá léaráid (léaráidí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla).

Cultúr agus Ionannas

Nóta: Is fear **trí** ghné nó **ceithre** ghné den téama a phlé go mion, in ionad plé ginearálta a dhéanamh ar líon mór pointí.

19. Tá an t-ilchultúrachas coitianta i ndomhan an lae inniu. Scrúdaigh conas a d'fhéadfadh an t-ilchultúrachas a bheith ina chúis le coimhlint nó ina fórsa chun aontaithe.

[80m]

Líon na ngnéithe:	3 @ 27 + 27 + 26	4 @ 20 marc an ceann
Gné a shonrú:	4 mharc	4 mharc
Plé:	8 x PSÁ	NÓ 6 x PSÁ
Comhleanúnachas Ginearálta:	7/6 mharc ghrádaithe	4 mharc ghrádaithe

- Roghnaítear scéim de réir líon na ngnéithe a phléitear
- Ceadáitear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéad as suas le dhá shampla (samplaí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)
- Ceadáitear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéad as suas le dhá léaráid (léaráidí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla).

20. Scrúdaigh na hiarmhairtí a bhíonn ag teorainneacha polaitiúla ar ghrúpaí cultúir.

[80m]

Líon na ngnéithe:	3 @ 27 + 27 + 26	4 @ 20 marc an ceann
Gné a shonrú:	4 mharc	4 mharc
Plé:	8 x PSÁ	NÓ 6 x PSÁ
Comhleanúnachas Ginearálta:	7/6 mharc ghrádaithe	4 mharc ghrádaithe

- Roghnaítear scéim de réir líon na ngnéithe a phléitear
- Ceadáitear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéad as suas le dhá shampla (samplaí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)
- Ceadáitear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéad as suas le dhá léaráid (léaráidí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla).

21. Scrúdaigh conas is féidir leis an imirce dul i bhfeidhm ar phatrúin cine.

[80m]

Líon na ngnéithe:	3 @ 27 + 27 + 26	4 @ 20 marc an ceann
Gné a shonrú:	4 mharc	4 mharc
Plé:	8 x PSÁ	NÓ 6 x PSÁ
Comhleanúnachas Ginearálta:	7/6 mharc ghrádaithe	4 mharc ghrádaithe

- Roghnaítear scéim de réir líon na ngnéithe a phléitear
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéad as suas le dhá shampla (samplaí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)
- Ceadaítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéad as suas le dhá léaráid (léaráidí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla).

Comhshaol an Atmaisféir agus na nAigéan

Nóta: Is fear **trí** ghné nó **ceithre** ghné den téama a phlé go mion, in ionad plé ginearálta a dhéanamh ar líon mór pointí.

22. Tá éagsúlacht mhór thar dhromchla an domhain sna malartuithe uisce idir na haigéin agus an t-atmaisféar agus eascraíonn cúinsí sainiúla aimsire as sin.
Pléigh an ráiteas seo agus tagairt agat do shamplaí a bhfuil staidéar déanta agat orthu.

[80m]

Líon na ngnéithe:	3 @ 27 + 27 + 26		4 @ 20 marc an ceann
Gné a shonrú:	4 mharc		4 mharc
Plé:	8 x PSÁ	NÓ	6 x PSÁ
Comhleanúnachas Ginearálta:	7/6 mharc ghrádaithe		4 mharc ghrádaithe

- Roghnaítear scéim de réir líon na ngnéithe a phléitear
- Ceadáitear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéad as suas le dhá shampla (samplaí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)
- Ceadáitear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéad as suas le dhá léaráid (léaráidí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla).

23. Bíonn tionchar ag saintréithe aeráide ar fhorbairt gheilleagrach.
Pléigh an ráiteas seo agus tú ag tagairt don talmhaíocht.

[80m]

Líon na ngnéithe:	3 @ 27 + 27 + 26		4 @ 20 marc an ceann
Gné a shonrú:	4 mharc		4 mharc
Plé:	8 x PSÁ	NÓ	6 x PSÁ
Comhleanúnachas Ginearálta:	7/6 mharc ghrádaithe		4 mharc ghrádaithe

- Roghnaítear scéim de réir líon na ngnéithe a phléitear
- Ceadáitear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéad as suas le dhá shampla (samplaí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)
- Ceadáitear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéad as suas le dhá léaráid (léaráidí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla).

24. Mínigh na cúiseanna le nádúr sainiúil aeráid dhomhanda **amháin** a bhfuil staidéar déanta agat uirthi.

[80m]

Líon na ngnéithe:	3 @ 27 + 27 + 26	4 @ 20 marc an ceann
Gné a shonrú:	4 mharc	4 mharc
Plé:	8 x PSÁ	NÓ 6 x PSÁ
Comhleanúnachas Ginearálta:	7/6 mharc ghrádaithe	4 mharc ghrádaithe

- Roghnaítear scéim de réir líon na ngnéithe a phléitear
- Ceadáítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéad as suas le dhá shampla (samplaí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla)
- Ceadáítear creidiúint suas le dhá PSÁ ar a mhéad as suas le dhá léaráid (léaráidí éagsúla agus i ndáil le gnéithe éagsúla).

FIOSRÚCHÁN TÍREOLAÍOCHTA

1. RÉAMHRÁ (5 mharc):

4 x PSÁ: 1 mharc amháin an ceann
Comhleanúnachas Ginearálta: 1 mharc amháin grádaithe

2. PLEANÁIL (5 mharc):

4 x PSÁ: 1 mharc amháin an ceann
Comhleanúnachas Ginearálta: 1 mharc amháin grádaithe

3. BAILIÚ EOLAIS (40 marc):

Dhá mhodh / thasc @ 20 marc an ceann.

I leith gach modha / taisc: 9 x PSÁ @ 2 mharc an ceann

Comhleanúnachas Ginearálta: 4 mharc ghrádaithe

- Is féidir glacadh mar mhodh le tasc ar ionann é agus liosta beart cónasctha a bhaineann le hábhar an bhailithe.
- Is féidir creidiúint a thabhairt as léaráidí/sracléaráidí má bhaineann siad le hábhar an bhailithe.
- Ná tugtar marcanna as torthaí sa roinn scríofa seo.

4. TORTHAÍ, TÁTAIL, LUACHÁIL(30m arc):

Trí theideal @ 8 marc an ceann.

I leith gach teidil: 4 x PSÁ @ 2 mharc an ceann

Comhleanúnachas Ginearálta: 6 mharc ghrádaithe

- Bunaítear conclúidí go díreach nó go hindíreach ar na torthaí; luacháil atá ann sa chás nach mar sin a dhéantar.
- Is féidir luacháil a dhéanamh i leith a bhfuil i ndán chomh maith leis an am atá caite.

5. EAGRÚ AGUS CUR I LÁTHAIR NA dTORTHAÍ (20 marc):

Cur i láthair: 8 x PSÁ @ 2 mharc an ceann

Comhleanúnachas Ginearálta: 4 mharc ghrádaithe

- Cur i láthair in dhá fhoirm ghráfacha ar leith riachtanach - mar shampla, graif/cairteacha/léarscáileanna/táblaí/sracléaráidí etc.
- An cur i láthair le déanamh ar na leathanaigh grafpháipéir chuí.
- 4 PSÁ ar a mhéad in aghaidh na cairte.

BRISEADH SÍOS AR NA MARCANNÁ DON CHUR I LÁTHAIR

Scéim Ghinearálta:

Suas le 4 x PSÁ in aghaidh gach cairte/léarscáile/tábla/sceitse etc.
Comhleanúnachas Ginearálta: 4 mharc ghrádaithe

BARRACHAIRT/TREOGHRAF/SCAIPGHRAF etc:

Teideal Oiriúnach:	1 PSÁ = 2 mharc
Ais amháin agus aonaid nó scála breactha air:	1 PSÁ = 2 mharc
Gach ceann de dhá phointe/bharra arna dtarraingt agus lipéadú go cruinn:	2 PSÁ = 4 mharc

PÍCHAIRT:

Teideal Oiriúnach:	1 PSÁ = 2 mharc
Ciorcal a bhfuil an lárphointe go cruinn ann:	1 PSÁ = 2 mharc
Gach ceann de dhá réimse arna dtarraingt agus lipéadú go cruinn:	2 x PSÁ = 4 mharc

TÁBLA RANGORDAITHE/TÁBLA:

Teideal Oiriúnach:	1 PSÁ = 2 mharc
Boscaí:	1 PSÁ = 2 mharc
Sraitheanna lipéadaithe (trasna):	1 PSÁ = 2 mharc
Colúin lipéadaithe (an taobh):	1 PSÁ = 2 mharc

SRACLÉARÁID/LÉARSCÁIL:

Teideal Oiriúnach:	1 PSÁ = 2 mharc
Fráma:	1 PSÁ = 2 mharc
Dhá mhír faisnéise a bhaineann le hábhar na dtorthaí:	2 x PSÁ = 4 mharc

- Ní thugtar PSÁ i leith faisnéise nach bhfuil fiúntas léi maidir leis na torthaí.

Liosta de na hÁbhair don Fhiosrúchán Tíreolaíochta 2011

1. Próisis gheomorfacha an iompair agus/nó an tsil-leagain i dtimpeallacht abhann *nó* chósta.
2. Idirghníomhaíocht dhaonna leis na próisis gheomorfacha i dtimpeallacht oighreach *nó* chósta *nó* abhann *nó* charstach.
3. Staidéar ar an gcaoi a mbíonn tionchar ag talamhúsáid ar phatrúin sruth tráchta i gceantar áitiúil.
4. Anailís ar straitéis bhainistíochta dramhaíola i gceantar áitiúil.
5. Caoga bliain de dhaonra – staidéar déimeagrafach áitiúil.
6. An tírdhreach eacnamaíochta ag athrú i suíomh tuaithe *nó* uirbeach.

Marcanna Breise as ucht freagairt trí Ghaeilge

Léiríonn an tábla thíos an méid marcanna breise ar chóir a bhronnadh ar iarrthóirí a ghnóthaíonn thar 75% d'iomlán na marcanna.

N.B. Ba chóir marcanna de réir an ghnáthráta a bhronnadh ar iarrthóirí nach ngnóthaíonn thar 75% d'iomlán na marcanna. Ba chóir freisin an marc bónais sin a shlánú síos.

Iomlán: 400 Gnathráta: 10%

Bain úsáid as an ngnáthráta i gcás marcanna suas go 300. Thar an marc sin, féach an tábla thíos.

Bunmharc	Marc Bónais
301 - 303	29
304 - 306	28
307 - 310	27
311 - 313	26
314 - 316	25
317 - 320	24
321 - 323	23
324 - 326	22
327 - 330	21
331 - 333	20
334 - 336	19
337 - 340	18
341 - 343	17
344 - 346	16
347 - 350	15

Bunmharc	Marc Bónais
351 - 353	14
354 - 356	13
357 - 360	12
361 - 363	11
364 - 366	10
367 - 370	9
371 - 373	8
374 - 376	7
377 - 380	6
381 - 383	5
384 - 386	4
387 - 390	3
391 - 393	2
394 - 396	1
397 - 400	0

Fiosrúchán Tíreolaíochta – Ná cuirtear san áireamh san iomlán le haghaidh marcanna breise.

Nóta: Tá fáil ar scéim mharcála mhionathraithe le haghaidh iarrthóirí a thug faoi pháipéar scrúdaithe mionathraithe.

